

Protokoll VU-möte 2024-12-12

Digitalt, kl 14.00-15.30.

1. Mötets öppnande

Ordförande Anders Hedeborg öppnade mötet.

Beslut: *Mötet förklarades öppnat.*

2. Förslag till dagordning

Beslut: *Dagordningen antogs. Med tillägg på övriga frågor.*

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Pelle Holmström.

Beslut: *Mötet valde Pelle Holmström till justeringsperson.*

4. Protokoll

Samförvaltning: [20241009](#)

Styrelsemötet: [20241018](#)

5. Ekonomi

- Vi har en ny kassör! Enligt styrelsebeslut är Bernhard Jaldemark vald kassör fram till stämman 6 maj. Bernhard kan tänka sig att fortsätta efter stämman. Bernhard är anställd via Länsstyrelsen fram till mars 2025, därefter blir det en arvodelslösning.
- Löpande budget för 2024. Vätternvårdsförbundet har fått 200 000 från Länsstyrelsen i Jönköpings län för Samförvaltning och Förvaltningsplan fisk och fiske. Budgeten är totalt på ca 2,3 miljoner. Eventuellt kommer LOVA-bidrag redan i år. Information, förvaltningsplan och samförvaltning har gått över men det finns lösningar för det. Fördelning mellan posterna och inkomna medel från Länsstyrelserna. Det finns öronmärkta medel till åtgärdssamordning. Fria ca 50 000 kr till nästa år. Överlag går budget ihop.

Beslut: *Budgetläge och prognos som redovisades godkänns.*

6. Medlemsandelar

Uppdrag från styrelsen att se över andelar och ta fram en arbetsgrupp. Vi behöver starta en arbetsgrupp för det, förslag på deltagare och upplägg diskuterades. Kommuner, myndigheter, Lant- och skogsbruk, industrier, försvaret, fiske och föreningar kan ingå. Det inkom synpunkt om att det är bra att man ser till att det blir olika perspektiv och tänka på hur olika stora de är, vilka muskler de har. Vad finns det för underlag att utgå ifrån? Det är svårt att svara på, var så länge sedan det gjordes. Många tittar på näringsbelastning men det är inte relevant för oss, men kanske andra belastningar som kan vara värt att titta på. Det inkom synpunkter om att det är viktigt att det finns ett underlag klart när en arbetsgrupp ska arbeta genom frågan. Till styrelsemötet behöver en grupp sammansättning vara klart. Kansliet tar fram förslag som arbetsgruppen kan jobba med och ser till att den består av varje medlemsgrupp. Arbetsgruppen bör bestå av max 10 personer. Aktuella kommuner kan vara en större och någon mindre kommun, tex Jönköping och Hjo kommun. Hjälmarens jobbar med frågan nu och vill gärna veta hur vi tänker.

Beslut: Kansliet får i uppdrag att till nästa styrelsemöte ta fram en grupp sammansättning samt underlag och förslag som arbetsgruppen kan arbeta vidare med.

7. Åtgärdssamordning i tillrinningsområde

Som tidigare informerats har Vätternvårdsförbundet ansökt och fått LOVA-medel till ett pilotprojekt för åtgärdssamordning i södra Vättern. Projektet täcker enbart själva samordningen men inte åtgärdsarbete. Extra LOVA-medel (226 000 kr) har sökts till åtgärder i Ålebäcken (utskickad bilaga). Besked väntas inom kort. Ytterligare medel kan sökas för åtgärder i Röttleån. Frågan ställs om VU är positiva till att söka även för Röttleån och svaret är JA!

Beslut: VU ser positivt på att ytterligare medel söks för Röttleån.

8. Nytt från samförvaltningen

- Mer behovsstyrda arbetsgrupper. Ny arbetsgrupp som ska hantera konkurrens mellan sik och röding. Kräftgruppen har väckts till liv igen
- Saknas finansiering till kräftprojektet (förvaltning)
- Nya regler för harr ute på remiss från Havs- och vattenmyndigheten (fiskeförbud, fredningstid och fredningsområde). Svar senast 24 januari.
- Fisken på tallriken, diskussion förts om hur man ska kunna främja det på något vis.
- Nästa möte 9 april i Västra Götaland

VU noterar informationen.

9. Revidering Vattenvårdsplanen

Skriververkstad pågår men det går trögt, ut på remiss i början på året. Beslut på stämman 2025.

VU noterar informationen.

10. Revidering av förvaltningsplanen

Förvaltningsplan för fisk och fiske Vättern 2025-2032 är nu ute på remiss. Remissversion och information om hur man svarar på remissen kan hittas på hemsidan. Hjälp gärna till att sprida informationen. Svar ska inkomma senast 15 februari. Planen beslutas på stämman och remissvar förankras med samförvaltningen.

VU noterar informationen.

11. Övervakningsprogram 2025–27

- Förlängning med SGS, en justering där årligt PM tas bort.
- Ny överenskommelse hydroakustik (SLU Aqua) som är förlängningsbart till 2027. Väntar på SLU.
- Upphandling makrofyter – behöver upphandlas i januari/februari. Vi tar hjälp av Länsstyrelsen när det kommer till upphandling, Länsstyrelsen är ansvarig men det står att det är på uppdrag av Vätternvårdsförbundet. Viktigt att det blir rätt riktning med upphandlingen.

Beslut: *VU stödjer förslaget*

12. PFAS i Fisk från Vättern

Provtagning av kräftor i Vättern har gjorts, resultaten har kommit och analyseras nu av Länsstyrelsen och Livsmedelsverket. Kommunikation i början på nästa år.

VU noterar informationen.

13. MÖV-projekt 2023–2024

Utvecklingsprojekt 2023:

- **Bioassay** – vi väntar på rapport fortfarande, utkast ska komma innan jul. Resultat visar på konstiga höga hormonhalter i Vättern och Vänern. Diskussion om fortsättning för att undersöka detta vidare. Pelle undrar om vi behöver fundera på kommunikation kring rapporten och om vi behöver förbereda på oss på många frågor. Kan ske gemensamt med de stora sjöarna.

Utvecklingsprojekt 2024:

- **PFAS-trend** – från 1972-202x. Gemensamt med Vänern och Mälaren. Rullar på enligt plan och beräknas vara klart till sommaren 2025.
- **IAS:** rovmärla och vandarmussla (har inte kommit närmare Vättern och har även testat en ny metod, kommer en rapport framöver).
- **Ultrakorta PFAS:** tillsammans med Vänern och Mälaren. En station vid 2 tillfällen.

VU noterar informationen.

14. Fisk-relaterade projekt

- Telemetri fortlöper; Rasmus visar intressant information som fås av de mätningar som görs inom telemetriprojektet. Temperatur i vattnet samt temperatur i en rödingindivid jämfört med vattentemperatur.
- Förvaltningsstrategier för kräfta – det är i gång fast mindre skala (dock utan finansiering)
- Nya regler för harr på gång
- Svenska Fiskeregler – ny version lanserad

VU noterar informationen.

15. Andra projekt

- Planerad PFAS-workshop blir under 2025
- Vätternvårdsförbundet deltar i en Formas ansökan - Från data till dialog – kommunikation kring vattenkvalitet i våra stora sjöar. Får besked i mars. Målaren drivande i ansökningsarbetet.
- SLU/SGU: TRACED 2024-2027 – källspårning av dioxiner via så kallade ”fingeravtryck”, Vättern är ett objekt.

VU noterar informationen.

16. Viktigt 2025

I arbetsprogram för 2025:

- Översyn medlemsandelar (se punkt 6)
- Dricksvattendirektivet – oklart om VVF har en roll idag
- Riksintresse dricksvatten
- Finansiering Samförvaltning
- Information om (beslutade) planer

Ytterligare punkter?

- PFAS- workshop
- Småprojekt: bekämpningsmedel, mera PFAS, hormoner?

Anders informerar om en workshop - Dricksvatten under beredskap - en workshop anordnad av Lst Östergötland.

VU noterar informationen.

17. Möte med riksdagsledamöter?

Vi har eventuellt möjlighet att träffa Jönköpings läns riksdagsledamöter.

Vad konkret (?) vill vi lyfta utöver om Vättern, om VVF och hur vi jobbar (inklusive ekosystembaserad förvaltning) och aktuella frågor.

- Vi skulle kunna lyfta sådant som de kan hjälpa oss med, tex PFAS och riksintresse-frågan.
- Det inkom synpunkter om att vi kanske ska bredda detta och även göra detsamma för övriga länens riksdagsledamöter.
- Vad är allmänt, vad är relevant att ta upp i respektive län?
- Vi bör lyfta Vätterns värde som dricksvattentäkt.
- Viktigt att tydliggöra roll och vad vi kan göra.

VU noterar informationen.

18. Agenda och möten 2025

- Agenda VU 2025 bestämdes enligt nedan:
 - #1 vecka 9, VG län – 27 feb
 - #2 vecka 14 (digital) -2 april
 - #3 vecka 24, Jkpgs län – 11 juni
 - #4 vecka 38 (digital) – 17 sep
 - #5 vecka 50 (digital) – 9 dec
- Förslag till lokaler till stämman 2025 (Jönköpings län) presenteras och kansliet får bestämma lämpligt alternativ:
 - Roddarnas
 - Fjällstugan
 - IKHP-stugan

VU noterar informationen.

19. Publiceringar

Inga nya men flera är på gång:

- Bioassay
- Satellitprojekt
- Glacialrelikter

VU noterar informationen.

20. Yttrande/Remisser

- Ut
 - -
- In
 - -
- Pågående ärenden m
 - Karlsborg flygplats (tillstånd och markavvattning)
 - Miljöprovning Hammarens flygskjutsmål – hos regeringen
 - Norra kärr
 - Örebrovatten

VU noterar informationen.

21. Vattenråd

- Redovisning av vattenrådsbidrag
- Vems vattenkropp? Är ett forskningsprojekt som Chalmers driver med medel från FORMAS. Huvudsyftet är att analysera hur konceptet och tillämpningen av naturens rättigheter kan förstås och eventuellt integreras i svensk lag. Särskilt undersöka processen att göra Vättern till ett juridiskt subjekt.
Friederike informerar om att de vill ha en intervju med Vätternvårdsförbundet och det kommer ske med Friederike i januari.

VU noterar informationen.

22. Kalender

- Nästa samförvaltningsmöte: 9 april (VG län)
- Nästa VU-möte: bestämdes till 27 februari
- Nästa styrelsemöte: 26 mars (Örebro län)
- Stämman: 6 maj i Jönköpings län

23. Övriga frågor

Det har kommit en fråga från Jönköpings kommun om en ekosystemtjänstanalys för Vättern. Tidigare diskuterades en undersökning som resulterar i princip i en prislapp på Vättern (som för Mälaren) och nu har frågan kommit upp igen – frågar oss om det är meningsfullt. Friederike har kollat med Naturvårdsverket och det är inte något man jobbar med, det verkar inte vara aktuellt/på tapeten. Försvaret tittade förr på ekosystemtjänster på skjutfältet. Man behöver fundera på vad det ska användas till, det kan användas på ett fel sätt. Kanske titta mer på socioekonomiska perspektiv och se till värden. Malin vet att man tittat på detta inom fisket och tar reda på namn. Avgrensningar är viktigt i detta sammanhang. Intressant att se om andra har gjort det, bra att visa vad som kan göras i stället.

Malin Setzer
Vid protokollet

Anders Hedeberg
Mötesordförande

Pelle Holmström
Justeringsperson

Deltagare:

Friederike Ermold (VVF), Rasmus Lindblad (VVF), Anders Hedborg (VVF/Vadstena kommun), Bernhard Jaldemark (VVF), Malin Setzer (VVF), Lars Gezelius (Länsstyrelsen i Östergötland), Sara Peilot (Länsstyrelsen Västra Götaland) och Pelle Holmström (MÖS).